

БУРЯД УНЭН

СОВЕТСКОЕ СОЮЗНОЕ КОММУНИСТИЧЕСКОЕ ПАРТИИ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетнай 1921 оной декабрин 21-нээ гарана

№ 56 (14778)

1978 оной мартын 7, вторник

Сэн 2 мүнгэн.

Ажалай эгээн үндэр бүтээ-
сэ туйлахын, машинуудай
техническэ арга боломжонуу-
дыень хүсэд бүрин ашаглахын
түлөө хүдөө ажахын механиза-
торнуудай социалис мүрысөө
үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

(КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй
Министрүүдэй Советэй тогтоолгоо).

НАЙДАМТАЙ ЫУУРИ ТАБИХАНЬ

Мянган аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид
республикын түрүү механизаторнуудай
нээмэл бэшгэе халунаар дэмжэнэ

Тарнашад үдэр бүхэндэ
табаха, бүхы ха-
салгана хандуулаха
хэргэ — ургаса дээш-
дээ, ажалынгаа ашаг-
ы ехэ болгохо зорилго
Тимээнэ мүнөө та-
шанай гүнзгий саагар
шаднахай, тала дайдаар
шан шугарнай нэбтэ
нээ байбаше, тэдээр
дүүнгөө ургаса тухай
өөнөө бодомжлоно ха

лос хурялгын комбайнуу-
дые, июнин 15 бо-
лотор үбнэ хурялгын тех-
никэ заахарилжа түгсэ-
хэхэ гэжэ колхозой, тэрэ-
шэлэн тус колхозые шэфтээ
абанан аймагай «Сельхоз-
техника» нэгдэлэй механи-
заторнууд социалис уялга
соогоо бэшээн байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой
заахарилгын мастерской
соо шангаан ажал бусал-
на. Машинуудые, трактор-
нуудые заахарилжа тодор-
хой түсэб хараалагдаан
болзоороо урид бөлүүлгэ-
дээ. Илангана онбохо
руулгын болон электрифи-
кацин цехэйхид (начальни-
гын инженер Дубсон Туду-
нович Дамбаев) абанан уял-
гана нэрэтэй түрэтэйгөөр
дүүргэхын тула габшагай-
гаар ажаллана. Жэшээлхэ,
дэ, мүнөө тэдээр 32 ган-
жэтэ, 45 мөөртэй трактор-
нуудай 42 иель, К-700
тухалэй 8 тракторай долоо-
ень заахарилжаад хүдэл-
хөөр болон болгоо.

Хүдөө ажахын техникыс
бурин бүтэн байлгахы, зу-
боор заадалга хайнаар,
бүтээсэхэтэйгээр ашаг-
аха асуудалнууд ехэ удха
шанартай гэжэ эндэ тоолор-
дон. Тээсгэн колхозой
механизаторнуудай суглаан
дээрэ КПСС-эй ЦК-гай,
СССР-эй Министрүүдэй
Советэй тогтоолыс ажаг-
хайхан гэжэ хайнаар бөл-
үүлхэ тухай үргэн хөөрөл-
дөө боллоо. Энээн тушаа
хэлэн техникисэ болон эм-
хидхэлэй хэмжээ абуула-
нуудыс хараалагдаа.

Бүүлэй хоёр жэлдэ кол-
хоздо техникэ хадагалха
тусхай талмай, сарай ни-
лээд үргэдхэгдөө, хөрбөлгө-
доо, таряа хуряаха комбай-
нууднаа абанан шуудла
узелнууд, детальнуудыс
хадагалхын тула уужаан ехэ
склад шимээр баринахай.
Техникэ түхэл түхээрөө
амараа хадагалалгада та-
бибана. Машинуудай
байдаг газарыс дажа бай-
даг хүн тусгаар томилго-
доо, шонэ техникэ хабсар-
аха звено эмхидхэгдэнхэй.

Механизаторнууд өөлгө-
дынгөө урдахы харюусалгыс
мөдөржэ, даалгадаан хэр-
рэгтэ үнэн сэхээр ханда-
на. Эндэ хүдэлгээдэй
олонхын дүй дүршэлтэй,
ажалай үндэр бүтээсэ туй-
лахатаа хамта, шанарай
түлөө шангаар тэмсэдгэ-
зон юм. Жэшээс, колхоз-
ой үнийн механизатор-
нууд Ринчин Эрдэньев,
Амгалан Цыбинов, Петр
Ринчинов гэгшэд арба гаран
жэлэй туршада иматгал
техникэ заахарилгын ажал-
да хабаадажа байна. Эдэ
нүхэдэй трактор, машина-
нуудыс графикай уридша-
лан хайн шанартайгаар за-
ахарилжа гаргадаг гэжэ
суутай. Түмэршэ дархан
Степан Калашников уран
бэтээс дархан юм. Үдэрэй-
гөө даалгариныс заатал
наа үлүүлэн дүүргэдгэ, тү-
хэдэйгөө захинан юумыс
тэрэ саттан хээд лэ байдаг
— Ажалдайше тимиз
хүнгээн гэхын аргагүй,
үдэр бүхэндэ хээх, бүтээсэ
юумэйнай ороо, сэхыс
байдаг, оролдохол хэрэгтэй,

Р. БАЛДАНОВ,
журналист.

ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХАМНАЙ

Манай совхозой механи-
заторнууд 1978 онойнгоо
таа даабарилуудыс дүүр-
гэ ба үтүүлэн дүүргэхэ,
дээрин ашаг урыс дээр-
үүлэн, хүдэлмэрини ша-
нхайгаруулаха тушаа
КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй
Министрүүдэй Советэй
Советэй ба ВЛКСМ-эй
ЦК-гай Бэшигсэ гүнзгий
шудалаад, ерхэ хай-
наа тарилгын хүдэл-
гээ эрхим хайнаар бөл-
гөө байна.

ябаханда, 1-дехи классай
трактористын ерхэ абаа нэм.
Таан жэлэй саада тээ
«МТЗ-50» трактор хүний
гарнаа абаа нэм. Тэрэни
ягаашыгуй, үшөө хэдэн жэл
ашаглагдаха ёһотой. Тех-
никыс сар болзортын ха-
руулааад, заахарилжаад
ябаханда удаан сар соо ашаг-
лагдана. 1 — 2 үдэр наата-
жа, графикай ёһоор харуу-
хала, тоно болон зарим
хубинуудыс нэлгээхэ гү,
али бүхэлэн татахы тон шу-
хала гэжээ.

жээнэй хүдэлмэри хээх, на-
мартаа 700 гектар таряа
амяарлан хадажа, тулишэ,
тонодолтын материалнуудыс
30 процентээр алмаха,
заахарилжа гаргалалгада
хуа мүнэ зөөри арьбалха
уялга абанхай.

Совхозой партком, проф-
союзай болон комсомолой
комитетүүд социалис мүрысөөнэй
дундүүдэ сар бол-
зортоыс гаргажа, олоной
хэмжээдэ табижа байдаг юм.
Хабарай тарилгын, мун та-
рха хурялгын үедэ меха-
низаторнуудыс али бүхы юу-
мээр хангаха тушаа оролдо-
го гаргадаг. Иимэ ерхэ
байдалда механизаторнуудта
абанан социалис уялгануу-
даа бүрин дүүргэхээ ондоо
лар зорилго байха.

Дарилгын хүдэлмэридэ хээ-
хэ тракторнуудай зарим
дүрэнгээс байна. Энэ
ажахын техникэ зарим
дүүргэдэхэ.

Нёдондо МТЗ трактораар
853 эталонно гектар хэм-
жээнэй хүдэлмэри хээх, ком-
байнаараа 840 гектар таряа
амяарлан хадаа нэм. Ком-
байнаараа 2 нормо бөлүүл-
лээб. Удаа тээшэ Дэрээнэй,
Хурамхаанай совхозуудта
оошмо, туһаламжа хүргэл-
сөө нэм.

Энэ жэлэй бүхэсоонна
социалис мүрысөөндэ орол-
соод, МТЗ трактораараа
950 эталонно гектар хэм-

Республикын механиза-
торнуудта, тракторна брига-
дануудта түрүү бригадирна-
рай хандаан нээмэл бэшгэ-
лэй манай совхозой меха-
низаторнууд танилсаад, тэд-
лэй үүсхыс халунаар
дамжжээ, тэндэ хараалагда-
хан бүхы хэмжээнуудыс
өөндынгөө юотага бөлүүл-
хэ гэжэ хэлсэдбэ.

В. ДАМБУЕВ,
Хурамхаанай аймагай
Гааргын совхозой
механизатор.

Баян ургаса бидэнэй гарта

1978 оной мартын 1-дэ манай
газетнын корреспондентүүд И.Р.
Очиров, Б.А. Гылыков, Д.Д.
Мункуев, С.Ц. Балдуев гэгшэд
республикын колхоз, совхозуудай
тракторно-таряан ажалай брига-
дирнар болон отделенинуудыс
эрхлэгшэдтэй заншалта болон
хүдэрэн столдоо уулзажа, үнэн
сэхэлхээ хөөрөлдөө. Энэ уул-

залгада хорёод бригадирнар, ар-
ба гаран отделенис эрхлэгшэд
хабаадаан байна.

Байгша ондо таряалан, сабша-
лангай ургаса дээшлүүлхэ, тех-
никээс шадабаритайгаар ашаг-
лаха тухай республикын түрүү
бригадирнар нээмэл бэшгэ-
гээр хандаан байна. Энэнь рес-
публикын газетнүүдтэ февря-

лнин 15-да толнолдоо нэн.
Уулзалгада хабаадагшад энэ
бэшгэе ехээр найшаажа байна-
наа мэдүүлээд, өөндынгөө на-
намжа, дуралхануудта хэлээн
байна. Энээн тушаа 2-дохи хуу-
данада бэшгэдбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Түхэрэн
столдо» хабаадагшад.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27» — «СОЮЗ-28» ГЭЖЭ ЗАМБУУЛИНАЙ

ЭРДЭМ-ШЭНЖЭЛГЫН КОМПЛЕКСЫН УЛАСХООРОНДЫН ЭКИПАЖДА —
КОСМОНАВТНУУД РОМАНЕНКЭДЭ, ГРЕЧКЭДЭ, ГУБАРЕВТА, РЕМЕКТЭ

Хүндэтэ хүхэдүүд!
Таанадыс, замбуулинай ла-
бораторин уласхоорондын
эбтэй экипажыс, үнэн
зүрхэйнь амаршалнади.
«Интеркосмос» гэжэ про-
граммада хабааладаг со-
циалис оронуудай амгалан
тайбан зорилготойгоор зам-
буулинай дайдыс хамтаараа
шэнжэлэн хэрэглэгын шэ-
нэ шата нээлгээд хабаа-

дахы ехэ нэрэ хүндэ таа-
нада тудад. Таанад энэ
үндэр нэрэ хүндэс харюул-
жа, социалис хани нэгэ-
дэлтэ оронуудай космонавт-
нуудай хүдэлмэрини нитэ-
нээн программые замбуу-
линай эрдэм-шэнжэлгын
комплекс дээрэ бөлүүлгээ
ехэ хубитаяа оруулаха бай-
хандатнай найданади.
Замбуулинай стани болон
замбуулинай хоёр онгосооно

бүридээн эрдэм-шэнжэл-
гын комплексые Газар ша-
дарай замда байгуулга, со-
вет болон уласхоорондын
экипажнуудай тэрээн дээрэ
хүдэлмэри хэлгэ замбуули-
най дайдыс саашадан шэ-
нжэлхэ талаар шэнэ хараа
тусуудыс нээнэ.

Замбуулинай дайдада тог-
тоодоно интернациональ
харилсаа холбоон хадаа со-
циалис оронуудай хоорон-
дохы аха дүү харилсаанай
үшөө нэгэ гэршэ, социалис
интернационализмын хүсэ-
нэй үшөө нэгэ гэршэ мүн.
Таанада, хүндэтэ нүхэд
Романенко, Гречко, Губарев,
Ремек нидэлгынгээ орбо
нарин программые амжал-
тайгаар дүүргээд, түрэл
газартаа хайн бусжаа ер-
хыстнай хүсэнбэди.
Л. БРЕЖНЕВ,
Г. ГУСАК.

Советскэ Союзай Коммунист партиин
Центральна Комитетэй Генеральна Секретарь,
СССР-эй Верховно Советэй Президнүмэй Түрүүлгэшэ
Нүхэр Леонид Ильич БРЕЖНЕВТЭ

Чехословакиин Коммунист партиин
Центральна Комитетэй Генеральна Секретарь,
ЧССР-эй президент
Нүхэр Густав ГУСАГТА

Эрдэм, техникын ба ме-
дицино-биологическэ шэнжэл-
гэнүүдэй, туршалгануудай
түсөөр хараалагдаан про-
граммыс уласхоорондын
экипаж бөлүүлгэе хахала
гээд «Салют-6» — «Союз-
27» — «Союз-28» гэжэ
замбуулинай эрдэм-шэнжэл-
гын комплекс дээршээ Таа-
нада элидхэжэ байхандаа
зол хубитайди.

Замбуулинай комплексн
түхэрэлгэнүүд гэмгүй хай-
наар хүдэлнэ. Экипажай бү-
хы гэгшүүдэй бөөнүд хайн.
Ниндэлгынгээ программа
дүүргэхын тула манай улас-
хоорондын экипаж бүхы хүсэ
шадалаа, мэрэгжэл шада-
баряа элүүлхэл.

Советскэ Союзай Коммунист партиин
Центральна Комитетэй Генеральна Секретарь,
СССР-эй Верховно Советэй Президнүмэй Түрүүлгэшэ
Нүхэр Леонид Ильич БРЕЖНЕВТЭ

Чехословакиин Коммунист партиин
Центральна Комитетэй Генеральна Секретарь,
ЧССР-эй президент
Нүхэр Густав ГУСАГТА

Хүндэтэ Леонид Ильич
Брежнев болон Густав Гу-
сак!

Халуун дулаан амаршал-
гануудайтай, хайн хайхан
хүсэлэнүүдтэйнай түлөө
Таанада үнэн зүрхэйнь баяр-
сыс хүргэбэди.
Амгалан тайбан зорилго-
тойгоор замбуулинай дай-
дыс шэнжэлэн хэрэглэхэ та-
лаар социалис оронуудай
хамтын нитэ нэгэн про-
граммыс бөлүүлгэе эхил-
лэн уласхоорондын экипаж-
да тудан үндэр нэрэ хүн-
дэ харюулахыс бүхы хүсэ ша-

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27» — «СОЮЗ-28»: ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДАХИ ТУРШАЛГАНУУД

НИНДЭЛГЭ ЗАЛАН
ХҮТЭЛХЭ ТҮВ (ТАСС).
Космонавтууд Юрий Ро-
маненко, Георгий Гречко,
Александр Губарев болон Вла-
димир Ремек «Салют-6» —
«Союз-27» — «Союз-28»
гэжэ замбуулинай комплекс
дээрэ научна шэнжэлгэнүү-

дэй, туршалгануудай про-
граммада бөлүүлгэе үргэл-
жэлхөөр.
Мартын 5-най үглөөнэй 10
часта комплексн экипаж-
тай туршдын радио-хол-
боон хэдгээ. ЧССР-эй мар-
гэжэлтэйдэй зөхбөн бүтээнэй
«Оксиметр» гэжэ приборой

туһаламжаар медицинскэ
туршалганууд хэдгээ.
Мартын 4-дэ эхилгэдээн
«Морав» гэжэ технологиче-
ческа туршала замбуули-
най комплекс дээрэ үргэл-
жүүлгэдээн байгаа.

Физическэ упражненинүүд,
кинофото буулгабаринууд,
телевизионно репортажнууд,
пресс-конференци хүдэлмэ-
рин үдэрэй программада
оруулагдаан байгаа.
Телеметрическэ мэдээлэ-
нүүдэй, экипажай элидхээ-
мэй ёһоор, замбуулинай
комплексн түхэрэлгэнүүд
хайнаар хүдэлнэ, космонавт-
нуудай бөөнүүд хайн.

СОВЕТ БОЛОН ГАДААДЫН ЖУРНАЛИСТНУУДА ТУРШУУЛАГДААН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

«Салют-6» — «Союз-27»
— «Союз-28» гэжэ замбуу-
линай эрдэм-шэнжэлгын
комплекс дээрэ уласхоорон-
дын экипажай хүдэлмэрини
амжалтайгаар эхилгээдэ
зориулагдаан пресс-конфе-
рэнци мартын 4-дэ Моск-
вада Журналистын түбэй
байхан соо болобо, СССР-
эй МИД-эй ба ЧССР-эй
эмхидхэн совет болон га-

даадын хэблэлэй түлөөлгө-
шэдтэй энэ уулзалгада
СССР-эй Наукануудай ака-
демини «Интеркосмос»
Советэй түрүүлгэшэ, акаде-
мик В. Н. Петров, совет
космонавтуудыс бэлдэлгэе
хүтэлбэрлэгшэ, авиацин
генерал-лейтенант В. А.
Шаталов, нидэлгыс хүтэл-
бэрлэгшэ техникисэ эрдэ-

мэй доктор А. С. Елисеев
хабаадаан байна.
Уласхоорондын түрү-
шын экипаж удаан сар соо
ажаллаха юм гү? — гэжэ
журналистууд хонирхон
байгаа. Экипаж хамтын
хүдэлмэри долоон хоног соо
үргэлжлхөөр хараалагдана
гэжэ А. С. Елисеев мэдээсэ-
бэ. А. Губарев болон В. Ре-

мек мартын 10-да Газартаа
бусаха тусбэтэй. Энээнэй
хүлээлэр удашныгуй меди-
цинскэ шуудла ашангэлтэ-
нүүдныс хөхөнэй, станин
түхэрэлгэнүүдэ хүдэлгээ
хыснэ болууланай хүлээлэр
экспедицин гол экипаж —
Юрий Романенко болон Ге-
оргий Гречко нидэлгынгээ
программа дүүргэхэ байна,
(ТАСС).

БАЯРАЙ ХАЙНДЭР ПЛЕВЕНДЭ БОЛО

ПЛЕВЕН, ТАСС). Осман-
ска дарлалта мүжэлгөөн
ороной сүлөөлгэдээр 100
жэлэй ое хайндэрлэгшэ
хабаадаха Болгария ерхэд
байхан КПСС-эй ЦК-гай Поли-
тбюрогой гэгшүүдэ Нандидат,
СССР-эй Верховно
Советэй Президнүмэй Түрү-
лгын нэгэдэхэ орлогшо
В. В. Кузнецов түрүтэй
СССР-эй делегацие баа-
таршалгата хото — Плевенэй
хүн зон хүндэтэ айлшад мө-
тээр угтаба.

Плевен шадар болон
байлдаануудай үедэ баатар-
лэй үхэлөөр уялан ород
сэрлэгшэдэй мавзолейдэ
СССР-һээ ерхэн айлшад
веногуудыс табиан, «Пле-
венскэ эпопей» гэгэн пано-
рамада хүрэн байгаа.
«Арадуудай хани барисаан»
гэжэ совет ордение Пле-
вен хотодо барюулагдаа зо-
рюулагдаан байрай суглаан
эндэ болобо.

БКП-гэй ЦК-гай Полит-
бюрогой гэгшүүн, НРБ-тэй
Министрүүдэй Советэй Тү-
рүүлгэшэ С. Тодоров, БКП-
гэй ЦК-гай Политбюрогой
гэгшүүдэ кандидат, НРБ-
гэй Гүрэнэй Советэй Түрү-
лгын орлогшо Н. Таков,
В. В. Кузнецов түрүтэй
Совет делегацие, СССР-һээ
НРБ-дэ байдаг элчэн сайд
В. Н. Вазовский суглаанда
хабаалсаа.

Манай партинуудай хү-
тэлбэри доро үргэн нитэ
Болгарие байгуулгын хүсэ-
сэтэ нүхэсэл болоо гээд тэр-
тэй тэмдэглээ. Энэ хадаа ма-
най омогорхой, манай зол
жаргалай эшэ үндээн боло-
но.
Удаань В. В. Кузнецовто
үгэ угтэбэ.
КПСС-эй ЦК-гай Генер-
альна секретарь, СССР-эй
Верховно Советэй Презид-
нүмэй Түрүүлгэшэ, Болга-
рийн Арадай Республикын
хоёр дахин Герой нүхэр
Леонид Ильич Брежневэй
үнэн зүрхэйнь амаршал-
нуудыс, хайн хайхан хүсэл-
нүүдныс В. В. Кузнецов
хотын хүн зондо дамжуулан
хүргэбэ.

Суглааралда нэрэмэ
алба ташалган доро В. В.
Кузнецов Плевенэй тутга
Арадуудай хани барисаанай
орден зүүлгэбэ.
Суглаанда хабаадагшад
КПСС-эй ЦК-да, БКП-гэй
ЦК-да элгээгээ амаршал-
гын телеграммуудай тек-
стнүүдэ баталан абаба.

ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

Манай Элхин автомашин-
нуудыс заахарилдаг
заводой хүдэлмэришэд үн
гэрхэн жэлэй дүрбэдэхи
кварталай дүнгөөр КПСС-эй
Загарайн райкомой аймагай
Советэй гүйсэдхэхэ комите-
тэй дамжуулгын Улаан ту-
гаар шагнагдаа бэлэн. Түс-
сэбтэ табан жэлэй гурбада-
хи, габшагай ажалай жэлдэ
үшөөл эдэбхитэйгээр ажал-
лажа, эрхим шанартай про-
дукци сэхээр гаргахы гэжээ

Манай гол шуудла зорилго-
нуудай нэгэн болоно.
1978 оной даабри декаб-
ринин 27-до дүүргэжэ, тусбө-
нөө гадуур КРАЗ түхэлэй
10 автомашина, 30 двига-
тель заахарилжа, ЛВМ-87
түхэлэй 4 тэргэ бүтээхэ,
продукци худалдаха дааба-
р, 55 манган түхэрнөөр
үүлүүлн дүүргэхэ гэжэн уял-
га абанан манай заводой хү-
дэлмэришэд жэлэй эхиннээ
янала хайнаар ажаллана.

Январин даабриһаа га-
дуур 1 автомашина, 4 дви-
гатель заахарилдагда,
продукци худалдаха дааба-
ри 49 манган түхэрнөөр
үүлүүлн дүүргэдгээ. Зөвдө-
ломнай хүдэлмэришэд
КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй
Министрүүдэй Советэй,
ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй
ЦК-гай совет арада ханда-
нан Бэшигтэ харюу болгон,
үшөөл шангаар хүдэлхэ гэжэ
эрмэлзэлнэ.

РСФСР-эй
ШАГНАЛ —
БУРЯДАЙ
СОЁЛШОДТО
РСФСР-эй Соёл культурын
министртын коллегин, соёл
хүдэлмэришэдтэй
профсоюзай ЦК-гай прези-
дум автономной республи-
каниуд, хязарнууд болон
«Сельхозтехника» дунда 1977
ондо дэлгэрэн социалис му-
рысөөнэй дүн хая гаргаба.
1977 оной тусбуудыс,
оин баярай социалис уялга-
нуудыс дүүргэн Бур-
ядадай АССР-эй соёл
культурын ба искусствэ
рын хүдэлмэришэд
РСФСР-эй Соёл культурын
министртын коллегин
болон соёлэй хүдэлмэришэдтэй
профсоюзай ЦК-гай
президнүмэй Хүндэлэй
грамотаар шагнагдаа.
Д. ОЧИРОВ.

ХУРГААГ БЭЛДЭНЭ

Нитынгээ адууна малыс
үбнэ тээжэлээр хүсэд хан-
гахын тула Дүтэлүүрэй сов-
хоз урдаанда орхигдонто
гү, али дошо болдогто, нөөг
бургаалда даргадан гар-
зар элдүүлжээ, баян ур-
гасатэй олон жэлэй ногоо
тариад болохой юм. Ган-

сахан нёдондо тус ажахы
70 гектар шонэ газар ашаг-
лана, олон жэлэй хүсэ үб-
нэ, доннин тариһан байна.
Энэ таримал ногоонийгоо
полн малда гэгшүүлжэ муу-
длулхайн тула байгша
ондо хорьолхон. Тини Г.
Базаров, П. Дампилов, А.

Панкаев, Д. Базаров гэг-
шэдээ бүридэн тусхай
звено эмхидхэгшэд, эдэ үдэр-
нүүдтэ хургаг отолжо бай-
на. Бүүлэй мэдээгээр тус
звено 6 мянга гарца хургаг
отолжо, ойхоо зөөбэд.

Эдэнэр бэлдэн хур-
гаагаараа олон жэлэй
ногоосой тариадан поли
хорьолхо юм.
Б. ЖАНЧИЛОВ.

БАЯН УРГАСА БИДЭНЭЙ ГАРТА

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛЭЙ Хууданан № 2

гэжэ редакциин заншалта „түхэргэн столдо“ суглархан республикын колхоз, совхозуудай тракторно-тарья ажалай бригадирнууд, отделение эрхилэгшэд мэдүүлээд, өөһэдэ дүй дүршэл тухай эндэ хөөрөжэ үгэбэ

АГРОТЕХНИКЭ НАРИНААР БАРИМТАЛХА ХЭРЭГТЭЙ

Е. А. МИТРОФАНОВ — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Икра» колхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр зүүн гарһаа 5-дахь).

Би 1962 онноо хойшо бригадир ажаллаа ябан. Энэ үедэ нилээд дүршэл олодог ааб даа. Түрүүшнээ 4-дхи бригадада хүдэлхээ ороходом, гектар бүриһөө 6 центнер тарья хурядаг байһан юм. Хожомоо ургасаа гектарай 22 центнертэ хүргөө хэмд.

Хайшан гэдэ ургаса нимэ эхээр дээшлээ гэшэб? Эгээн түрүүн эндэ тарьяниһ буртаг ногоондоо — хяатта дарагдашадаг байһан юм. Биднэр тэрэ хоротонтой тэмсэжэ орооди. Бригадада бин байгаа машинаудые бүхэдэнь хэрэглээ хэмд. Культиваторай һүүлээр борной шэрэхш. Тэндэ суглархан хягай үндэһые суглуулжа, полин захадэ зөөхш. Зарим ушарта тракторай тармуур лбуулжа, үндэһые суглуулжа, баал болгодог байгааби. Жэл бүри нигэжэ тэмсэһээр поли дээрһээ хяг үгы гэбди.

Энээнэй хажуугаар ургаса дээшлүүлхэ агротехникэ хүдсөөр хэрэглэгдээ һааб даа. Тарилгаа хэрэглүүлэн хэжэ, гектар бүридэ 2,5 центнер үрһэ тарнабди. Һүүлээрн мөөр катогоор нягтаруулагдана.

Самолёдоор хоро сасахая болбод, мүнөө гербицид машинаар тарана. Юуб гэхэдэ, халхитай үдэр самолёдоор хоро сасахадэ шанар муутай байдаг ха юм.

Асуудал: Энэ жэлһингэ тарилгада хэр бэлдээд байнаба?

Хариу: Урда жэлһингэ намарай паар ехэ хахалагдаа. Тэндэ минеральна үтэжүүлгэ оруулагдана. Мүнөө үбд саян ехэ орожо, тэрэниэ тарьялан дээрэ горитой тогтоогобди. Тарьялан, сабшалан дээрэ наг шөбжэ зөөгдөнэ. Тэрэниэ поли дээрэ баал болгон халгашаби. Хабартаа урдаа, хойноо замууртай бульдозер-трактор табжа шөбжэ таряагдана. Трактор, машинауд бүхэдэ тооной бэлэн болгогдонхой. Тэдэниэ хообо татуурганууд л мүнөө бэлдэгдэжэ байна.

Асуудал: Бригадын ажал ямар гурмаар абуулагдана?

Хариу: Бригадада 8 гэнхэтэ трактортабди. Нёдондоо К-700 трактор үгтөө. Үбэлдөө техникээ заһад, хабартаа тарилгын хүдэлмэри хэнэбди. Тэжээл бэлдэхэдэ хабааданаби. Үбнө хуряалгада ябахад, бригадаманай нарид бэшгүйгөөр хүдэлдэг. Бүриһэн үбнэнь центнер бүхөнэй түлөө салн абтажа, механизаторнуудта хубаагдадаг. Саашада тарьян ажалда энэ түрү арга хэрэглээг гэжэ ханагдана. Юуб гэхэдэ, колхоздомай нимэ наридгүйгөөр хүдэлдэг нэгэ ювөө эмхидхэгдэнэй. Тэрэ туршалта һайн талаа харуулан байна.

А. А. СЛЕПНЕВ — Бешүрэй аймагай Ново-Сретенский совхозой отделение эрхилэгшэ (Хөгдөхи зураг дээр баруун гарһаа 1-дхи).

БЭШҮҮРЭЙ совхоз 1976 оной эхээр хубааржа, манай совхоз амырлагдан юм. Шөнэ совхознай 7300 гектар хахалагдадаг газартай гараа һэн.

Түрүүшн жэлдэ ургасые яһала һайн абтаа. Гектар бүриһөө 18 центнер тарьян хуряагдажа, амбарта 73 мянган центнер ороо бэлэ.

Тээд нёдондоо уни холын зөөдөгөөр ган гасуур боложо, түсөөр харалхан ургасынга хахалын гэхэ гу, али 41 мянган центнер ороон суглуулагдана һэн. Нигэжэ биднэр сагай уларилһаа ехэ дулдыданг байна гэшэбди.

Тингэһөө һайн шанартай паар эхээр бэлдэһэн байгаа һаа, ган гасуурһые тиниэ ехэ аюултай бэш. Энээнине үгэһөөн жэл элээр харуулжа үгөө. Нёдондоо паар дээрһээ, мун урда жэлдэн горох тарилсаһан газарһаа ургаса абтан байһа бшуу. Һайн жэлдэ паар дээрһээ 30 гаран центнер шөниһе абтадаг юм. Жөшөөн, 1976 ондо Пускуво гэжэ газарта 313 гектар паар дээрэ тарилгадан шөниһснэ гектарай 36 центнер ургаса хуряагдана байна.

Зүүгөөр хойто жарлын тэндэ минеральна үтэжүүлгэ хэрэглэжэ байна тарилга хэсхэд, гектарай ороондоо 13 центнер тарьян хуряагдана байна. Энээн дээрһээнь харахад, сабар һайн паар өөрыгөө хэзээдхэ харуулдаг байна юм. Тэрэһөөн горох, горох-обёсой холнсо тарилгада хурһын нилээд үржэлтэй болохо гэжэ шэн жэлдэ гэдэи байна.

Тинн хабар, намарай паар саг соо, предлужингитай плугаар, шадала һаа, гүнгэзгөөр хахал шухала. Олон жэл туршда ажагдажа ябахад, хабар артур (апрель, май һарада) хахалагдах, ходо сабар байлгана, намартаа хоёрлогдон паар, мун сентябрын 15-һаа урд хахалагдаһан намарай паар дээрһээ ургаса абтаха юм гэжэ найдахаар даа.

Гадна биднэр тарьялан дээрһээ малдаа эдүүлхэ тэжээл элбэгээр абадаг болохо ёһотойбди. Тиниһээ тарьялангаа зүүгөөр хубааржа, тэжээлэй ургамалуудые эхээр тарилжа, ургасынь дээшлүүлхэ хэмжээнүүдые абаха болонобди.

Энэ талаар зарим төдэ алхам гэхэдэ. Мүнөө жэлэй ургасада хэрэглэгдэхээр 900 гектар сабар һайн паар, 1200 гектар намарай паар бэлдэгдэнэй. Намарай паар хахалагдаа минеральна үтэжүүлгэ оруулаа хэмд. Тингэжэ шөниһе тарилжа газарнай бэлэ. Байша ондо тэжээлэй ургамалуудай тарилга үргэдхэгдэхэ байна.

Энэ бүгдэһе анхаралдаа абажа, мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 18 центнертэ доошо бэш тарья хуряажа абаха зорилго табигданхай. Мүнөө үрһэ хүрэнгэһэй бүхэдэ тооной 1-дхи классай тарилгын шанарта хүрэгдэнэй.

Асуудал: Үрһэнэй үчэстөгүүд бин гү? Үрһээ яжа бэлдэнэ?

Хариу: Эгээн һайн газарта, паар дээрэ үрһэндэ хэрэглэжэ тарьяага уруудгабди. Тарилгамай буртаг ногоогүй, сабар байлгададаг. Намартаа агрономуд тэндэ апробаци хэлгэ. Үрһэнэй үчэстөгүүд тарьян заабол амырлан хуряагдадаг гуримтай. Тэндэһээ тоог дээрэ ороон тарьяага амырлан ооболохо үрһэ сабарта тусхай машинаудта сабарлэнбди. Үрһэнэй тарьян комбайнаар хуряажа, машина сабарлэжэ байхад, тэрэниэ гэмтэхэгүй гэжэ оролдгобди. Энэниһ тула комбайнай барабанай арьсые нулуруулжа үгэһшбди. Үрһэнэй тарьян зерноулыгта гү, али бусад тиниэрүү машинада оруулжа отто болохгүй гэшэ.

Асуудал: Тарья хуряалта дээрэ Старополин хизаарай Ипатовска районий механизаторнуудай арга дүршэл хэрэглэгдэ һэн гү?

Хариу: Хэрэглэгдэн байна. Комбайнернууд гурба гурбаар арено боложо хүдлөө, тэдэниэ автомашина даалгадаг үгтөө һэн. Энэ ушарта хуряалгын шанарые шалгахадэ зохид байшо Комбайнуудай һүүлээр 2,3 үдэр хониде бэлшгээд лэ, тэрэнь хахаладг байгааби. Хуряалгын-транспортын эвсгонууд энэ жэлдэһе хэрэглэгдэ.

Асуудал: Ажалдагтай ямар бэрхшээлүүд тохёолдонот?

Хариу: Совхознай һая эмхидхэгдэн хядаа трактор, машинаудые заһабарилжа мастерской ехэ зобонобди. Мүнөө тиниэ мастерскойн проект табигдаа. Тэрэһөөн совхозой түб һууринда хэлдэхэ барилгандуу олон даа. Үшөө нэгэ бэрхшээл тухай хэлэхээр байна. Юуб гэхэдэ, бидэндэ минеральна үтэжүүлгэ «Сельхозтехника» зөөжэ асардаг. Тиниэ даа манда ехэ хэрэгтэй фосфорно, азотно үтэжүүлгэ бага асардаг, тээд калийна үтэжүүлгэ үлүүсэ зөөгдэ.

В. К. РЕВЕНСКИЙ — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Занганский» колхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр зүүн гарһаа 6-дахь).

БРИГАДИРААР долоодохи жэлээ хүдэлнэб. Энэ үедэ эгээн һайн ургаса 1975 ондо абтаа һэн. Тэрэ жэл гектарай 19,6 центнер тарьян хуряагдана байгаа. Нёдондоо ган гасуур боложо, гектар бүриһөө арайхан 12,6 центнер орооно суглуулаа хэмд.

В. Ц. ТЫРХЕЕВ, Түхэнэй аймагай Туранай совхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр баруун гарһаа 6-дахь).

МАНАЙ совхоздо тарьяаным газар бага. Тэрэ саа-наа полинууднай жөжөөд, энэ тэрэ ойн соорхойгоор, һужаагуудай тарилгадаг. Жэл бүри ой модо сабарлэжэ, тарьяангаа үргэдхэнбди. Үгэһэн хойр жэлдэ 180 гектар шөбжэ газар амагланга оруулагдана.

Хэды тиниэ байһаше, һүүлэр жэлүүдтэ биднэр ургасаа эрнэ дээшлүүлжэ шадлабди. Нёдондоо манай бригада гектар бүриһөө 22,6 центнер орооно тарья хуряажа, аймаг соого эрхилнэ һэн. Урдан нимэ ургаса абтаагүй.

Юу хэһэнэй ашаар ургасая дээшлүүлхэ бинбиди? Газара һайнаар элдүүлжэ, буртаг ногоо үгы хэһэнэй, минеральна үтэжүүлгэ хэрэглэдэг болононй, мун һайн сортын үрһэ хэрэглэһэнэй ашаар энэ туйлагдаа гэжэ сэхэ мэдүүлхээр. Жөшөөн, нёдондоо Алтай хизаарһаа Грекум сортын шөниһсэ асаржа, гектар бүридэ 1,8 центнер үрһэ тарьяд, 78 гектарай тус бүриһөө 27 центнер ургаса абаа хэмд.

Ч. Д. ХОБРАКОВ, Түхэнэй аймагай «Восточный» колхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи хуудандаа томилогдон зураг дээр баруун гарһаа хоёрдох).

МАНАЙ колхоздо хээрэ ажалладаг механизаторно зохид байра байдал түхээрэ талаар һүүлэй нүүдтэ ехэ юмэн хэдэнэ байна. Отделение бүхэнэй той стай түхээрэһэнэй, тэндэ механизаторнуудай һайн байра, зөөлөн орон, утлага хуу бин. Стан бүхэн левизор, радио хүдэлдэг. Баян тэндэ Иймэһэ дунда һургуули дүүргэнэ залуушууд, механизаторнууд полевой стандаа байха ехэ дуратай.

Жэл бүри дунда һургуулимай үхибүүдө механисм мэргэжлдэ һургада. Мун СПТУ-да басагад хуу ралсаа. Тингэжэ механизаторнуудай эргэ нилээд ороно. Зүүгөөр тракторнууд үсөөдэнэ. «Сельхозтехника» дэл тракторнуудые запчастаар тон мууса хангана.

Нёдондоо манай бригадада гектар бүриһөө 14,6 центнер, 18 центнер обёс хуряагдажа абтаа һэн. Обёсой холнсо гектарай 170 центнер хуртээр хуряажа манай бригадын механизатор нүхэр Машкингов мун жэл бүри һайнаар ургуулдаг юм.

Мүнөө бригадаманай хабарай тарилгада бэлэн. Тиниһөө бүхэдэ заһабарилгада. Селкэнүүдлүг бэлэн тогтоно байна. Байша ондо орооно тарьянай ургаса тарай 2 центнерээр нэмэхэ зорилго урдаа табилдаг байна.

Асуудал: Танай колхоздо куузику һайнаар үр гэжэ дуулгана хэмд. Тэрэнь тухай хөөрөжэ үгтэ?

Хариу: Манай колхозой бэрхэ механизатор Соколов жэл бүри куузику тарилжа, гектар бүриһөө 700 центнер ургаса абадаг. Энэниһ ондоо бригадада хуу мун тиниһээ тэрэ ямар аргаар нимэ ургаса абтана һайса мэдэнгүйб.

Ж. Б. ЛУБСАНОВ — Сэлэнгын совхозой отделение эрхилэгшэ (Нэгэдхи хуудандаа томилогдон зураг дээр баруун гарһаа гурбадах).

Манай отделение сабшалангай газарһаа холо юм. Тиниһөө малаа тэжээлдэ хангахын тула тэрэниэ тарьялангаа рһээ абаха ёһотойбди.

Нёдондоо 159 гектарта горох-обёсой холнсо тарилжа даа ехэ тэжээл абабди. Мүнөө жэлдэ 150 гектарта жэлэй ногоо тарилжабди. Саашада ногоо тарилжа хуряага улам үргэдхэхэ зорилготойбди.

Манай ажадыда хурһэ хайгаага агротехникэ, жэлэй ногоо тарилжа гурим наринаар баримталагдажа юу байна. Мун паар бэлдэгдэнэ. Энэ жэлэй тарилгада лэгдэхээр 560 гектар сабар паар бэлдэгдэнэй. Энэниһ дамтай ургаса абаха арга олгохо гэжэ ханабди.

Асуудал: Техникэ хэр эргэ ашагланга?

Хариу: Манай отделение 16 трактор бин. Тээд энэ хоёр халаанда хүдэлгэжэ шаданагүйбди, тракторно дуталада. Саашада энэ бэрхшээлһээ тарыхын тула шухалые СПТУ-да хуряахана гадна, 35 хууүүдө совхоз механизаторай мэргэжлдэ хурганбди.

дэжэ, жэл бүри ажаллаа һайн шанартай үрһэ хуряажа хангаха тушаа ехэ хатай хүдэлмэри хэдэнэ. Олон жэлэй ногоо үрһээ дадаг газарта тарилжа, ургаса абаха, адууһа тэжээлээр хангаха энэ Сэлэнгын совхоздо үндэһэн хэдэнэ. Бусад ажалууд тэдээрһээ жэлһээ хэ эргэтэй.

Һайн шанартай паар марай паар бэлдэхэ малаа бригадирнар ехэ харал хандуулаа. Энэ мун лэ анхаргаар гэжэ Бригадирнай хэ дээрһээ бодоходо, тарилгын колхоз, совхоз техникэ ашагала хурһэ хангалтагүй гэжэ мэдэгдэнэ. Олон та хүсэтэ тракторнууд халаанда хүдэлгэдэг трактористнууд дуталад, тиниһээ колхоз, совхоз дэжэ хүнүүд мун ашарай мэргэжлдэ хурһэ эрхэгтэ ехэ анхарга дуулаа болоно.

Б. ГЫЛЫКОВ
Д. МУНЦ

Шингэжэ биднэр эзэлгэдэмэл паартайбди гэжэ бээ мэхэлнэбди. Манай тэндэхи хүнгэн мун хурһээтэй, жэл бүри гандадга газарта паар эхээр бэлдэгдэнэ һайн ургаса абтахагүй гэшэ. Эзэлгэдэмэл паар бэлдээ һаа, тэрэниэ технологи наринаар баримталжа хэрэгтэй бшуу. Эндэ агрономуудай үүргэ ехэ.

**МАЛАА ТЭЖЭЭЛЭЭР
ХАНГАХА ЁһОТӨЙБДИ**

М. Б. ИРОЛТУЕВ, Сэлэнгын совхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр зүүн гарһаа хоёрдох).

ТОГУУРИТАЙ һайн ургаса абадаг болохын тула биднэр дааж байһан газара һайса мэдэхэ, тэндэ ямар агротехникэ баримталжа, ямар ургамал тарилжа ашаг үр эхэтэй байха гэжэ ойгохо ёһотойбди. Жөшөөн, манай бригадада даалгадан тарьялангай хурһэ үржэл багатай, бэлхэнээр гэмтэдэг элһэн газар юм. Тиниһээ биднэр 1970 онноо хойшо хурһэ хамгаалжа агротехникэ баримталадаг болобди. Газарай хурһэ урбуулагдангүйгөөр элдүүлэгдэнэ. Тарилжа һужаагуулагдан хэгдэнэ. Биднэр гол түлэб хара тарья, обёс, олон жэлэй ногоо таринабди. Минеральна үтэжүүлгэ хэрэглэнбди. Энэ бүгдэһэн ашаар һүүлэй жэлүүдтэ ургаса хоёр-гурба дахин дээшлүүлэгдэнэ. Нёдондоо хэды ган болоошы һаа, бригадаманай гектар бүриһөө дунда хуртээр 7 центнер тарья хуряажа абаа хэн.

Һүүлэй 7—8 жэлэй туршда олон жэлэй ногоо тарилда болобди. Түрүүшээр тэрэниэ ургуулжа шадатгүй байгааби. Мун манай хурһэндэ таараха ногоонууд туршагдаа. Донник, житняк гэхэ мэтэ ногоонууд тарилгада болоһон байна. Энэ ногоонуудые тарьян газарта минеральна үтэжүүлгэ оруулаад, уһа сагада машинаар тэрэнь ундаулаада болоһоной айкабар ехэ аһа үрэтэй байшо. Мүнөө тэндэһээ гектарай 20—26 центнер үбнэ абтана. Нёдондоо олон жэлэй ногооний хоёр ургаса хуряагдаа. Түрүүн сабшаланга АМВ-дэ оруулжа, ногооний гурл бологобди. Хоёрдох сабшаланга үбнэлһэн байнабди. Тингэжэ тэндэ мал бэлшгээдэжэ, ехэ таргалуулагдана байна.

Мүнөө жэл урдан амаршы ургаса үгэдэггүй, малшы бэлшгээхэ ногоогүй байдаг 150 гектары дэгдүүл болдогоо сабарлэжэ, олон жэлэй ногоотой хольжо, зөленко тарилжамай. Хойшоодоо энэ газарта дүтэ дүрбэн отара байлжа комплекс түхээрэгдэхэ юм. Тээд малда хэрэгтэй тэжээл эндэһээ абтаха хараатай.

Совхознай олон жэлэй ногоо 750 гектарта тарилжа. Хойшоодоо тэрэ 1.200 гектарта хургэдэжэ юм. Имангал олон жэлэй ногоо тарилжа, баян ургаса абадаг болоһоной ашаар нёдондоо совхозтай 40 мянган центнер үбнэ бэлдэхэ тус эхэтэй байбал, тэрэнь жараад мянган центнертэ хүргөө һэн. Тингэжэ үбнэ ногоо бэдэржэ, холо ойгуур ябагдаха боллидог. Нёдондооһе ондоо тэһиш ошгодоогүй һэн.

Асуудал: Хурһэ хамгаалжа агротехникэ баримталжа хэрэгтэй бучы машинауд бин гэжэ гү?

Хариу: Мүнээ дээрэ бин. Тээд машинауднай хушараа, шөнэ машинауд абтангүй. Энэниһ манай хүдэлмэридэ ехэ бэрхшээл ушаруулаа. Энэ ушарта хурһэ хамгаалжа агротехникэ алдагдахана ханадаг. Энэниһ тон бутэжгүй бшуу даа. Тиниһээ колхоз, совхозуудые тиниэ шөнэ техникээр хүсэд хангаха хэмжээн абтаха бээ-гэжэ найдагдана.

**ХҮРЬНЭ ХАМГААЛХА ГУРИМДА
ОРОХО САГ ЕРЭЭ**

А. В. СЕМЕНОВ, Эдэн аймагай Борьёгой совхозой хоёрдох тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр зүүн гарһаа дүрбдох).

МАНАЙ ажадын хүдэлмэришад тарьялан, сабшалангай ургаса дээшлүүлхын тула газарай үржэл һайнааруулжа, хурһээ шөнэ гурмаар элдүүлжэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулаа юм. Мүнөө совхоздомай тарьялангай хурһэ хамгаалжа тусхай севооборот хэрэглэжэ, газар урбуулагдангүйгөөр хахалагдаа болоһонй. Түрүүшээр энэ технологиин аша уры һайса ойгоогүй байхад, тэрэниэ ехэ хэрэгсэдэгтэй, хүндэлдэггүй хэмд. Мүнөө тиниэ хүнүүд олдохо болёо. Хурһэ хамгаалжа агротехникэ хүсөөдөг хэрэгсэдэгдэ боложо, биднэр тэрэниэ дадабди. Буртаг ногооний тэмсэһын тула лүцильни, борной хэрэглэгдэнэ. Хабарай тарилгын урда тэ газара «БИК-3» түхэлэй хадхууртай катогоор элдүүлжэ, «СВС-9» түхэлэй сеялкаар үрһээ таринабди. Нэгэ доро минеральна үтэжүүлгэ оруулагддаг. Нимэ агротехникэ хэрэглэжэ, жэл бүри мун бэшэ ургаса абдана.

Нёдондоо хурһэ урбуулангүйгөөр элдүүлэгдэнэ 400 гектар тарилгада «Бурлада-34» сортын шөниһсэ тарилжа, гектар бүриһөө дунда зоргоор 18 центнер ургаса абтада хэн. Энэ хадаа манай хүнгэн мун хурһээтэй газарта горитой-хон амжалта гэжэ тоолохоор.

Мун манай совхоз тарьялан дээрэ олон жэлэй ногоо тарилжа, баян ургаса абадаг болоһонй. Жөшөөн, манай бригада олон жэлэй ногоо тарилда болоһоной ашаар нёдондоо 10 мянган центнер үбнэ абаха тусэбтэй байбал, тэрэнь 16 мянган центнертэ хүргөө хэн. Манай тэндэ сибирин молосне гэдэг ногоон һайнаар ургана. Тэрэнь бүлүүр станцаар уналһанбди.

Асуудал: танай совхоз, орооно тарилгаа түргэнээр хуряажа-абадаг. Тэрэнь тухайгаа хөөрөжэ үгтэ.

Хариу: Тарилгаа бүхэдэ тооной гасуур хуряагшабди. Тиниһээ бучы техникээ нэгэ газарта хүдэлгэнэбди. Жөшөөн, 18 комбайнаар тарилгаа баал болгоод, тэрэниэ хойноһоо 25 комбайнаар саг суглуудаг. Хойрдо автомашин тарья зөөлгэдэ табигдана. Зүүгөөр загун бучад хойр комбайн табигддаг. Нэгэ газарта нимэ олон комбайн, автомашин хүдэлгэхэдэ зохид гэжэ ханагдана. Илангага техническэ харууһа хөхдэ, механизаторнуудта эдэс хоол бэлдэхэдэ, тарьянай тоо бүридхэл-абахада, социаль журмысь эмхидхэхэдэ тааруу.

Асуудал: Нэгэ газарта-нимэ олон зоной хүдэлхэдэ, хуряалгын шанар доошолдоггүй юм аа гү?

Хариу: Үгы бэд даа. Одоо эндэ хуряалгын шанар шалгаха тусгаар хүнүүд —арадай хинатшадай пост табигдадаг. Тэднэр хадагдагүй үлһэн далан тохой алдадаггүй, хуряалгажал халадаг. Мун совхозой хүтэбэрлэгшэд, агрономууд үдэр-һүнгүй-эндэ байсадаг ха юм.

Ч. Д. Ж. ОЧИРОВ, Хорин аймагай Анагай-совхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр зүүн гарһаа гурбадах).

ТАРЯАЛАНГАЙ ургаса дээшлүүлхэ гэжэ колхоз, совхозуудай агрономуудай чадабарилһаа ехэ дулдыдадаг гэжэ би ханагшаб. Манай совхоздо В. И. Осиповой ахамад агрономоор ажаллажа байхадэ тогтууртай һайн ургаса абадаг болоһон юм. Тээд мүнөө тэрэ үеын гурим алдагдаа.

Жөшөөн, манай бригадада эзэлгэдэмэл паар бэлдэдэг болоһон юм. Энэниһ һайшаалтай гэжэ ааб даа. Газар жэл соо хообор байхагүй, тэрэнь дээрэ богонн болзорто тарилга хээд абтадаг гуримтай. Еһоорто тиниэ эзэлгэдэмэл паар хабер эрхэ хахалагдаад, тэндэ зунай эхээр малда сабшажэ эдүүлхэ селһико, горох-обёсой холнсо гэжэ мэтэ тарилгана. Июлин 25 хүрэтэр тэрэ сабшажага абтаа, паар хоёрдох хохалагдажа жөжөөтэй. Тээд бодото дээрэ тэрэниһ баримталагдангай. Совхозой хүтэбэрлэгшэд эзэлгэдэмэл паар дээрэ тарилгана ургамалай гаржа, сабшадгаар болошы һаань, «хүлээ, үндэр болог, залаала» гэхыс захиралта үгэдэг. Тингэжэ байтарнай саг орой болшоодог, эзэлгэдэмэл паар гэхээр бэшэ байдаг.

Тингэжэ биднэр эзэлгэдэмэл паартайбди гэжэ бээ мэхэлнэбди. Манай тэндэхи хүнгэн мун хурһээтэй, жэл бүри гандадга газарта паар эхээр бэлдэгдэнэ һайн ургаса абтахагүй гэшэ. Эзэлгэдэмэл паар бэлдээ һаа, тэрэниэ технологи наринаар баримталжа хэрэгтэй бшуу. Эндэ агрономуудай үүргэ ехэ.

В. Ц. ТЫРХЕЕВ, Түхэнэй аймагай Туранай совхозой тракторно-тарья ажалай бригадын бригадир (Нэгэдхи зураг дээр баруун гарһаа 6-дахь).

МАНАЙ совхоздо тарьяаным газар бага. Тэрэ саа-наа полинууднай жөжөөд, энэ тэрэ ойн соорхойгоор, һужаагуудай тарилгадаг. Жэл бүри ой модо сабарлэжэ, тарьяангаа үргэдхэнбди. Үгэһэн хойр жэлдэ 180 гектар шөбжэ газар амагланга оруулагдана.

Хэды тиниэ байһаше, һүүлэр жэлүүдтэ биднэр ургасаа эрнэ дээшлүүлжэ шадлабди. Нёдондоо манай бригада гектар бүриһөө 22,6 центнер орооно тарья хуряажа, аймаг соого эрхилнэ һэн. Урдан нимэ ургаса абтаагүй.

Юу хэһэнэй ашаар ургасая дээшлүүлхэ бинбиди? Газара һайнаар элдүүлжэ, буртаг ногоо үгы хэһэнэй, минеральна үтэжүүлгэ хэрэглэдэг болоһонй, мун һайн сортын үрһэ хэрэглэһэнэй ашаар энэ туйлагдаа гэжэ сэхэ мэдүүлхээр. Жөшөөн, нёдондоо Алтай хизаарһаа Грекум сортын шөниһсэ асаржа, гектар бүридэ 1,8 центнер үрһэ тарьяд, 78 гектарай тус бүриһөө 27 центнер ургаса абаа хэмд.

Ж. Б. ЛУБСАНОВ — Сэлэнгын совхозой отделение эрхилэгшэ (Нэгэдхи хуудандаа томилогдон зураг дээр баруун гарһаа гурбадах).

Манай отделение сабшалангай газарһаа холо юм. Тиниһөө малаа тэжээлдэ хангахын тула тэрэниэ тарьялангаа рһээ абаха ёһотойбди.

Нёдондоо 159 гектарта горох-обёсой холнсо тарилжа даа ехэ тэжээл абабди. Мүнөө жэлдэ 150 гектарта жэлэй ногоо тарилжабди. Саашада ногоо тарилжа хуряага улам үргэдхэхэ зорилготойбди.

Манай ажадыда хурһэ хайгаага агротехникэ, жэлэй ногоо тарилжа гурим наринаар баримталагдажа юу байна. Мун паар бэлдэгдэнэ. Энэ жэлэй тарилгада лэгдэхээр 560 гектар сабар паар бэлдэгдэнэй. Энэниһ дамтай ургаса абаха арга олгохо гэжэ ханабди.

Асуудал: Техникэ хэр эргэ ашагланга?

Хариу: Манай отделение 16 трактор бин. Тээд энэ хоёр халаанда хүдэлгэжэ шаданагүйбди, тракторно дуталада. Саашада энэ бэрхшээлһээ тарыхын тула шухалые СПТУ-да хуряахана гадна, 35 хууүүдө совхоз механизаторай мэргэжлдэ хурганбди.

«Түхэргэн столдо» болоһон хөөрөлдөөһөө ямар тобошол халтайб гэжэдэ, эндэ хабаданан бригадирнар, отделениеүүдө эрхилэгшэд өөһэдэһөө урда табилгадан зорилгоууда һайса ойлгожо, парти, правительствынга урдада хуряа болгон, энэ жэлдэ баян ургаса абыхын тула ехэ оролдожо байһаниһ ойлгодоно.

Манай республикын эрхэ байдалда хурһэ хамгаалжа агротехникэ зохидоор баримталажа, тогтууртай һайн ургаса абаха болохо байһе Левняй орденго Борьёгой совхозой, Сэлэнгын совхозой бригадирнар элээр харуулжа үгөө. Тиниһээ бусад ажалнуудай хүтэбэрлэгшэд энэ совхозуудта ошожо, хурһэ хамгаалжа талаар хэжэ байһан ажалынь харахаар гэжэ ханагдана.

Бешүрэй аймагай Ново-Сретенский совхоздо, Түхэнэй аймагай Туранай совхоздо болон бусад зарим ажахыда үрһэнэй үчэстөгүүд тарилга тарилга байнаар хэ...

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ХАИНДЭРЬЕ УГУУЛАН

ЖАЛДАА АДЛИ ЭРХЭТЭЙ

арадай ажахыда... хун бүхэнэй хош... эхээр юм. Юундэ... гээшэб?

надаг. Харин гансал нэгэ... хуаарламга бин: залуушуу... лай хурагдадаг хүдэлмэри...

«Красный пролетарий» за... ошдо (би хаяхана тэндэ... ошдо нэм) бага балшар үх...

дэй тоо 87 процентдэ хүр... даг. Манай ороной техникум... дэй бүхы хурагалдай 55...

Эхэ байхые тон шухала... социальна хэрэг үргэе гэжэ... тоолоод, Совет гүрэн эхэ...

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

БЕЛГРАДТАХИ УУЛЗАЛГА ДЭЭРЭ

Европодо аюулгүй байдал ба харил... саа холбоо тогтооко талаар таба харын... савна Белградта зарлагдан зүблөн...

ямаршые ноуса далдагуйеер элрихэйл... нэ. «Япон наци — агууехэ наци, хой-... гуурхи газар дээрэе Советскэ Союзые...

МБУУЛИНАЙ ДАЙДЫЕ ШЭНЖЭЛГЫН ШЭНЭ ХУУДАХАН

Командир Советскэй Герой, СССР-ийн... Алексеев болон космонавт... Владимир Ремек бурддээн улас...

бэхи, нягта жагсаалтай бай... хые энэ ушар гэршэлэнэ. Бүхы хүн түрэлтэй аша...

ДЭЭДЭ ГАРАЙ МЭРГЭЖЭЛТЭ

Улаан-Удмын хилэмээнэй... комбинатай кондитерска цех манай республикын...

ажаллажа байна. Үйлэбэр... ирлэн продукциянь шанар ходоодо эрхим байдаг юм.

Арадай депутат Валентина... Тихонова ажал хүдэлмэридөө эрхим дүнгүүдэе туй...

Тэрэшлэн арадай депут... сугтаа ажалладаг хүндэйнгээ ажагуудал, ажа...

ИСПАНИИ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХУБИЛГАДАНАЙ ШАЛТАГАЛ ЮУ? Испанида правительстваны шэнэдхэн...

АХИЛЫН СААНАНАА

ТАСС-ай корреспондентүүд мэдээснэ

СССР-ЭЙ НЭРЭ ХҮНДЭ ЕХЭ

НИПОЛИ. Уласхоорон... туудадна наймаанай шавна 16-дахы яар...

харилсаа холбооний улам... хүгжэжэ байханда үндэр сэргэлтэ үгөө.

магта эгээл ехэ байна. 1500... гаран элдэб зүйлүүд тэрэ тоодо станууд, машин...

ЗИМБАВВИН АРАЦТА ЭСЭРГҮҮ ҮГЭСӨӨН

НЬЮ-ЙОРК. Родезидэхэ... байдалы харжа үзэхын тула Аюулгын Советын да...

УРАГА ДЭЭРЭ

дээдэ гарай кондитер. Бурадай АССР-эй Верховно Советэй депутат комсомолка В. Тихонова.

ХҮРШЭ ЁООР АЖАБУУЛГА ГҮ, АЛИ БЭЭ БЭЭЭ ҮЗЭН ЯДАЛГА ГҮ?

«Эб ба хани барисан» гээдэ дог... ворто гар тэбюула эрилгогуйеор Пенкиней хүтэлбэри Япондо хэдэг баалат...

А. АЛЕКСАНДРОВ, А. БИРЮКОВ, А. КРАСИКОВ

ТАСС-ай фотохронико

ИПРТЭХИ ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД ТУШАА

КИПРОС. Ази, Африкын... уудайг ханалаа нэгдэлэмин гегеральна секча Ю. Эс-Сибан гогшые...

барянда байгшадые сүлөөл... хэ тухай хөөрөлдөөнүүдэй амжалтатайгаар дүүржэ бай...

Кипрэй бээ даанан бай... дэлые хазайгуулаха талаар хэгдэнэн гэмтэ аюулгануу...

нын араб арадай аша туша... да урбанаа далдан хал-халхые, Израильтай сепар...

Эфиопини зэбсэгтэ хүсэнүүд арадай революцины туйластануудые сахин хамгаална.

Эфиопини газар дайда руу нэ... тэрэн орохы дугтаалдаан дотодын

ТАСС-ай фотохронико

